

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, PESCA I MEDI NATURAL

12892

Resolució del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural per la qual es declara la presència del serotip 3 del virus de la llengua blava a les illes d'Eivissa i Formentera i s'adopten mesures sanitàries de salvaguarda per evitar-ne la propagació al territori no afectat de les Illes Balears

La llengua blava és una malaltia vírica de caràcter infeccios no contagiós transmesa mitjançant diverses espècies de mosquits del gènere Culicoides, que afecta els animals de remuc, especialment el bestiar ovi. És una malaltia inclosa en el Codi Zoosanitari Internacional de l'Oficina Internacional d'Epizooties (OIE) i en la llista de malalties de declaració obligatòria de la Unió Europea (UE). La seva detecció comporta la necessitat d'implantar mesures de control obligatòries i restriccions importants al trasllat d'animals vius.

En l'àmbit europeu, el Reglament (UE) 2016/429 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març de 2016, relatiu a les malalties transmissibles dels animals i pel qual es modifiquen o deroguen alguns actes en matèria de sanitat animal, estableix les mesures de prevenció i control de les malalties dels animals que són transmissibles als animals o a les persones. La infecció pel virus de la llengua blava (serotips 1-24) es troba inclosa en la llista de malalties que recull l'annex II del Reglament a les quals s'apliquen normes específiques per a la prevenció i el control de malalties.

Posteriorment, el Reglament d'execució (UE) 2018/1882 de la Comissió, de 3 de desembre de 2018, relatiu a l'aplicació de determinades normes de prevenció i control a categories de malalties enumerades en la llista i pel qual s'estableix una llista d'espècies i grups d'espècies que representen un risc considerable de propagació d'aquestes malalties de la llista, va classificar la infecció pel virus de la llengua blava (serotips 1-24) en la categoria C+D+E per a les espècies i grups d'espècies següents: Antilocapridae, Bovidae, Camelidae, Cervidae, Giraffidae, Moschidae i Tragulidae.

L'article 1 d'aquest Reglament defineix les categories de les malalties:

- Malaltia de categoria C: una malaltia de la llista amb importància per a -om assenyala l'article 9.1.c) del Reglament (UE) núm. 2016/429.
- Malaltia de categoria D: una malaltia de la llista sobre la qual s'han d'adoptar mesures per evitar-ne la propagació en relació amb la seva introducció a la Unió o amb desplaçaments entre Estats membres, com assenyala l'article 9.1.d) del Reglament (UE) núm. 2016/429.
- Malaltia de categoria E: una malaltia de la llista sobre la qual és necessari que la Unió exerceixi vigilància, com assenyala l'article 9.1.e) del Reglament (UE) núm. 2016/429.

Alhora, el Reglament delegat (UE) núm. 2020/689 de la Comissió, de 17 de desembre de 2019, pel qual es completa el Reglament (UE) 2016/429 del Parlament Europeu i del Consell pel que fa a les normes de vigilància, els programes d'erradicació i l'estatus de lliure de malaltia respecte de determinades malalties de la llista i malalties emergents, estableix en la secció 4 les disposicions relatives als programes d'erradicació de la infecció pel virus de la llengua blava.

També a l'àmbit comunitari, el Reglament delegat (UE) 2020/688 de la Comissió, de 17 de desembre de 2019, pel qual es completa el Reglament (UE) 2016/429 del Parlament Europeu i del Consell pel que fa als requisits zoosanitaris per als desplaçaments dins de la Unió d'animals terrestres i d'ous per covar, és el marc legal que estableix els requisits relatius a la infecció pel virus de la llengua blava pels trasllats intracomunitaris d'espècies sensibles.

A l'àmbit estatal, l'article 5 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, estableix l'obligació de la comunicació del focus de les malalties de caràcter epizootic o que, per la seva especial virulència, extrema gravetat o ràpida difusió, impliquin un perill potencial de contagi per a la població animal.

Així mateix, l'article 8 de la mateixa Llei estableix que es poden adoptar mesures cautelars per prevenir la introducció i la difusió en el territori nacional de malalties dels animals de declaració obligatòria, que preveuen el Codi Zoosanitari Internacional de l'Oficina Internacional d'Epizooties o la normativa nacional o comunitària. Entre aquestes mesures s'inclouen la prohibició cautelar del trasllat i el transport d'animals, els programes de vacunació obligatòria i qualsevol altra actuació necessària, incloses la desinfecció i la desinsectació, per prevenir la introducció en el territori nacional de malalties dels animals de declaració obligatòria.

Per tant, davant la confirmació definitiva de l'existència d'una malaltia de les característiques esmentades en l'article 5, la Comunitat Autònoma n'ha d'establir la declaració obligatòria.

D'altra banda, el Reial decret 779/2023, de 10 d'octubre, pel qual s'estableix la comunicació de malalties dels animals de declaració obligatòria i se'n regula la notificació, inclou la llengua blava com a malaltia de declaració obligatòria i estableix les normes per dur-ne a terme la notificació.

Finalment, l'Ordre APA/229/2025, de 10 de març, per la qual s'estableixen mesures específiques de protecció en relació amb la llengua blava, i la Resolució de 12 de març de 2025, de la Direcció General de Sanitat de la Producció Agroalimentària i Benestar Animal, per la qual s'aplica aquesta Ordre, possibilita que les Illes Balears desenvolupin un programa d'erradicació del virus de la llengua blava, programa que s'ha presentat al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i ha estat aprovat per la Comissió Europea.

L'any 2000 es va detectar a les Illes Balears el serotip 2 del virus de la llengua blava, que no es va aconseguir controlar fins al 2003. Aquell mateix any hi va aparèixer un altre serotip, el 4, que no es va controlar fins al 2005.

El juny de 2021, en el marc del Programa nacional de vigilància, control i erradicació de la llengua blava, el Laboratori Central Veterinari d'Algete va confirmar la presència del serotip 4 d'aquest virus a l'illa de Eivissa. Poc després també es va confirmar en altres mostres vinculades a la detecció inicial. El focus es va aconseguir controlar l'any 2023.

El serotip 8 es va detectar l'any 2023 a França, i posteriorment es va confirmar a Espanya, a les comunitats de Catalunya i Aragó.

El mes d'agost de 2024, es van confirmar els primers casos de serotip 8 de llengua blava a l'illa de Mallorca.

El serotip 3 de la llengua blava, present al nord d'Àfrica (Tunísia) des de 2018, es va detectar per primera vegada als Països Baixos l'octubre de 2023. Aquest serotip és especialment rellevant, ja que provoca quadres clínics greus i una elevada mortalitat en el bestiar oví, i pèrdua de producció làctia i, en alguns casos, la mort en el bestiar boví.

Des que aparegué l'octubre de 2023, el serotip 3 de la llengua blava s'ha estès a diversos països europeus: Països Baixos, Alemanya, Bèlgica, Luxemburg, Suïssa, Dinamarca, Noruega, Suècia, República Txeca, França, el Regne Unit i Portugal.

El setembre de 2024 es va detectar a Espanya a tres explotacions d'oví situades a les províncies de Badajoz i Huelva, properes a la frontera amb Portugal. Posteriorment, el virus es va estendre a la resta d'Andalusia i a Castella- la Manxa, i actualment se n'ha confirmat la presència a la majoria de les comunitats autònomes d'Espanya.

El 10 de setembre es va confirmar la presència del serotip 3 de la malaltia en una explotació a Mallorca.

El 4 de novembre d'enguany es confirma a una explotació d'oví i caprí de l'illa d'Eivissa, amb la qual cosa, ja són dues illes les afectades.

De l'experiència en la dificultat de controlar els diferents brots sobrevinguts, i, sobretot, de les pèrdues directes i indirectes en el sector ramader, es conclou que la confirmació de la malaltia podria generar una situació catastròfica i representar un perill greu per als ramats ovins, caprins i bovins de les Illes Balears. Així mateix, no se'n pot descartar la possible propagació a altres espècies silvestres o assilvestrades dins de la població diana, les quals serien impossibles de controlar o sanejar.

L'article 24.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, estableix que les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures jurídiques que garanteixin els drets del sector primari i dels ramaders en el seu desenvolupament i protecció.

El Decret 10/2025, de 14 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, disposa que la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural exerceix, entre d'altres, la competència en matèria de sanitat animal.

Per tot això, i atesa l'atribució competencial que preveu l'article 20 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, dicta la següent

Resolució

1. Declaració oficial de la malaltia

Es declara la presència del serotip 3 del virus de la llengua blava a les illes d'Eivissa i Formentera.

2. Zona de restricció

Es declara zona de restricció de la llengua blava tot el territori de les illes d'Eivissa i Formentera.

3. Adopció de les següents mesures sanitàries de salvaguarda

1. De manera cautelar, es prohibeixen, a les illes d'Eivissa i Formentera, el trasllat, les concentracions o certàmens i el transport d'animals i productes reproductius de les espècies bovina, ovina i caprina i de la resta d'espècies sensibles que recull el Reglament d'execució (UE) 2018/1882 de la Comissió, de 3 de desembre de 2018, relatiu a l'aplicació de determinades normes de prevenció i control a categories de malalties enumerades en la llista i pel qual s'estableix una llista d'espècies i grups d'espècies que representen un risc considerable de propagació d'aquestes malalties de la llista.

2. S'exclouen de la prohibició anterior els trasllats dels animals de les espècies esmentades en l'apartat 1 amb destinació a l'escorxador de l'illa d'Eivissa, sempre que es facin amb vehicles desinsectats abans de la càrrega, i també els trasllats amb destinació a engreixadors i a explotacions de reproducció dins les illes d'Eivissa i Formentera, els quals estaran subjectes a uns requisits específics que l'autoritat competent ha d'establir periòdicament, d'acord amb l'evolució de la malaltia.

3. S'estableix una durada inicial d'un any per a les mesures sanitàries de salvaguarda que s'estableixen en l'apartat 1, les quals podran ser revisades per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural d'acord amb l'evolució de la malaltia. Si aquestes mesures cautelars no es revisen abans del venciment del termini esmentat, s'entén que s'aixequen i s'extingeixen en el termini d'un any, segons l'article 56 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 8 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, i tenint en compte els pronunciaments que s'hagin produït en els àmbits estatal i comunitari en el sentit de declarar la zona autònoma com a lliure de perill.

4. Programa de vacunació

S'estableix un programa de vacunació obligatòria enfront del serotip 3 a les illes d'Eivissa i Formentera per a les espècies bovina i ovina, amb l'objectiu d'evitar la difusió i la propagació del virus de la llengua blava. El programa de vacunació obligatòria a Eivissa es desenvoluparà d'acord amb l'estratègia i les pautes que defineixi l'autoritat competent en ramaderia, amb la finalitat d'aturar l'expansió del virus al territori no afectat de les Illes Balears.

5. Declaració d'emergència

1. Es declara l'emergència de les actuacions i contractacions necessàries per a l'erradicació del brot de llengua blava a les illes d'Eivissa i Formentera.

2. S'ordena l'execució de totes les actuacions que siguin necessàries per evitar i erradicar la situació de gravetat ocasionada pel brot de llengua blava a les Illes Balears, d'acord amb el que estableix l'article 120 (tramitació d'emergència) de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

6. Confirmació dels efectes de la Resolució anterior

Es confirma la Resolució del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural de 13 de setembre de 2024 per la qual es declara la presència de la malaltia del virus de la llengua blava i s'adopten mesures sanitàries de salvaguarda per evitar-ne la propagació a tot el territori de les Illes Balears (BOIB núm. 123, de 19 de setembre de 2024).

7. Eficàcia

1. Aquesta Resolució entrarà en vigor el mateix dia que es publiqui en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, amb l'excepció que preveu l'apartat següent.

2. Les previsions dels apartats 1, 2 i 3 d'aquesta Resolució tenen eficàcia amb efectes retroactius des del dia 4 de novembre de 2025, en virtut de l'article 39.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Palma, en la data de la signatura electrònica (12 de novembre de 2025)

El conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural
Joan Simonet Pons

